ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (PRVNÍHO SENÁTU)

4. března 2010 *

Ve věci C-38/06,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, podaná dne 24. ledna 2006,

Evropská komise, zastoupená G. Wilmsem a M. Afonso, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Portugalské republice, zastoupené L. Inezem Fernandesem, Â. Seiçou Nevesem a J. Gomesem, jakož i C. Guerra Santos, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: portugalština.

podporované

Dánským královstvím, zastoupeným J. Moldem, jako zmocněncem,

Řeckou republikou, zastoupenou E.-M. Mamouna a K. Boskovitsem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

Italskou republikou, zastoupenou I. Bruni, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s G. De Bellisem, avvocato dello Stato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

Finskou republikou, zastoupenou A. Guimaraes-Purokoski, jako zmocněnkyní,

vedlejšími účastnicemi řízení,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, E. Levits, A. Borg Barthet (zpravodaj), M. Ilešič a M. Safjan, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. ledna 2010,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Portugalská republika tím, že odmítla vypočítat a poskytnout Komisi vlastní zdroje dlužné v důsledku dovozů vojenského materiálu a zboží určeného výlučně k vojenskému použití v období od 1. ledna 1998 do 31. prosince 2002, včetně, a tím, že odmítla zaplatit odpovídající úroky z prodlení, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 2 a 9 až 11 nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 ze dne 29. května 1989, kterým se provádí rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 155, s. 1), ve znění nařízení Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 ze dne 8. července 1996 (Úř. věst. L 175, s. 3, dále jen „nařízení č. 1552/89“), pokud jde o období od 1. ledna 1998 do 30. května 2000, včetně, jakož i z článků 2 a 9 až 11 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 130, s. 1; Zvl. vyd. 01/03, s. 169) od 31. května 2000.

Právní rámec

2 Článek 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 88/376/EHS, Euratom ze dne 24. června 1988 o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 185, s. 24; Zvl. vyd. 01/01, s. 176) a rozhodnutí Rady 94/728/ES, Euratom ze dne 31. října 1994 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 293, s. 9) stanoví:

„Následující příjmy tvoří vlastní zdroje plynoucí do rozpočtu Společenství:

[…]

b) cla podle Společného celního sazebníku a jiná cla, která vyměřily nebo vyměří orgány Společenství v obchodu s třetími zeměmi, jakož i cla na výrobky spadající do působnosti Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli;

[…]“

3 Článek 20 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex Společenství"), stanoví:

„1. Cla a poplatky dlužné ze zákona v případě vzniku celního dluhu jsou založeny na celním sazebníku Evropských společenství.

[…]

3. Celní sazebník Evropských společenství obsahuje:

a) kombinovanou nomenklaturu zboží;

[…]

c) celní sazby a další podklady pro vyměřování cel běžně uplatňovaných u zboží, které je zahrnuto do kombinované nomenklatury zboží, pokud se jedná o:

– cla

[…]

d) preferenční sazební opatření obsažená v dohodách, které Společenství uzavřelo s některými zeměmi nebo s některými skupinami zemí a které upravují poskytování preferenčního sazebního zacházení;

e) preferenční sazební opatření přijatá jednostranně Společenstvím vůči některým zemím, skupinám zemí nebo územím;

f) autonomní pozastavovací opatření poskytující snížení dovozního cla nebo osvobození od něj u některého zboží;

g) další sazební opatření vyplývající z jiných právních předpisů Společenství.

[…]“

4 Článek 217 odst. 1 celního kodexu Společenství stanoví:

„Celní orgány vypočtou výši dovozního cla nebo vývozního cla vyplývající z celního dluhu (dále jen ‚částku cla‘), jakmile mají potřebné údaje, a zapíší ji do účetních dokladů nebo na jiný rovnocenný nosič údajů (zaúčtování).

[…]“

5 V rámci poskytování vlastních zdrojů Společenství Komisi přijala Rada Evropské unie nařízení č. 1552/89, které se vztahuje na období dotčené v projednávané věci až do 30. května 2000. Uvedené nařízení bylo ode dne 31. května 2000 nahrazeno nařízením č. 1150/2000, které kodifikuje nařízení č. 1552/89, aniž by měnilo jeho obsah.

6 Článek 2 nařízení č. 1552/89 stanoví:

„1. Pro účely tohoto nařízení se nárok Společenství na vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom stanoví, jakmile jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy, které se týkají zaúčtování částky nároku a vyrozumění dlužníka.

1a. Dnem stanovení podle odstavce 1 je den zaúčtování podle celních předpisů.

[…]“

7 Článek 9 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Postupem podle článku 10 poukáže každý členský stát vlastní zdroje na účet vedený na jméno Komise u ministerstva financí nebo jiného subjektu, který každý členský stát určí.

Tento účet je veden bezplatně."

8 Podle čl. 10 odst. 1 uvedeného nařízení:

„Po odečtení 10 % na náklady spojené s vybíráním vlastních zdrojů podle čl. 2 odst. 3 rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom se vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) zmíněného rozhodnutí připisují na příslušné účty nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven podle článku 2 tohoto nařízení.

[…]"

9 Článek 11 nařízení č. 1552/89 stanoví:

„V případě jakéhokoli zpoždění v připisování částek na účet uvedený v čl. 9 odst. 1 zaplatí dotyčný členský stát úrok vypočtený podle úrokové míry uplatňované ke dni

uplynutí lhůty na peněžním trhu daného členského státu na krátkodobé operace veřejného financování zvýšené o dva procentní body. Tato úroková míra se zvyšuje o 0,25 procentního bodu za každý měsíc prodlení. Takto zvýšená sazba se použije na celou dobu prodlení."

10 Podle článku 22 nařízení č. 1150/2000:

„Zrušuje se nařízení (EHS, Euratom) č. 1552/89.

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v části A přílohy."

11 Kromě okolnosti, že nařízení č. 1552/89 odkazuje zejména na rozhodnutí 88/376 a nařízení č. 1150/2000 zejména na rozhodnutí 94/728, jsou tak články 2 a 9 až 11 obou těchto nařízení v podstatě totožné.

12 Rozhodnutím Rady 2000/597/ES, Euratom ze dne 29. září 2000 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 253, s. 42; Zvl. vyd. 01/03, s. 200) byla sazba 10 % uvedená v čl. 10 odst. 1 nařízení č. 1150/2000 zvýšena na 25 %.

13 Bod 1 odůvodnění uvedeného rozhodnutí uvádí:

„Evropská rada se na zasedání v Berlíně ve dnech 24. až 25. března 1999 usnesla mimo jiné na tom, že systém vlastních zdrojů Společenství by měl být spravedlivý, průhledný, hospodárný a jednoduchý a že by měl být založen na kritériích, která nejlépe vystihují schopnost každého členského státu přispívat."

14 Nařízení Rady (ES) č. 150/2003 ze dne 21. ledna 2003 o pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj (Úř. věst. L 25, s. 1; Zvl. vyd. 02/13, s. 15) přijaté na základě článku 26 ES ve svém pátém bodě odůvodnění uvádí:

„Za účelem zohlednění ochrany vojenského tajemství členských států je nezbytné stanovit zvláštní správní postupy pro poskytování možnosti pozastavit clo. Vhodnou zárukou dodržování těchto podmínek by bylo prohlášení příslušného orgánu členského státu, jehož ozbrojeným silám jsou dotyčné zbraně nebo vojenská výzbroj určeny, které by mohlo být použito též jako celní prohlášení požadované celním kodexem. Toto prohlášení by mělo mít formu osvědčení. Je vhodné upřesnit formu těchto osvědčení a umožnit též vystavování těchto prohlášení […] prostřednictvím počítačového zpracování dat."

15 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„Toto nařízení stanoví podmínky pro autonomní pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj, které byly ze třetích zemí dovezeny zodpovědnými orgány vojenské obrany členských států nebo jejich jménem."

16 Článek 3 odst. 2 uvedeného nařízení uvádí:

„Aniž je dotčen odstavec 1, lze z důvodů vojenského tajemství uvedené osvědčení a dovezené zboží předložit jiným orgánům, které určí pro tento účel dovážející členský stát. V takovém případě musí příslušný orgán, který osvědčení vydal, zaslat před 31. lednem a 31. červencem každého roku celním orgánům svého členského státu souhrnnou zprávu o těchto dovozech. Zpráva se vypracovává za dobu šesti měsíců, které bezprostředně předcházejí měsíci, ve kterém zpráva má být podána. Obsahuje číslo a datum vydání těchto osvědčení, datum dovozu, celkovou hodnotu a hrubou hmotnost výrobků dovezených podle těchto osvědčení."

17 V souladu se svým článkem 8 se nařízení č. 150/2003 použije ode dne 1. ledna 2003.

Postup před zahájením soudního řízení

18 Komise prostřednictvím výzvy dopisem ze dne 21. prosince 2001, zaslané v rámci řízení o nesplnění povinnosti č. 1990/2039, Portugalské republice oznámila, že neplní své povinnosti tím, že na základě článku 296 ES osvobozuje dovozy zboží určeného k vojenskému použití od cla stanoveného právními předpisy Unie.

19 Jiným dopisem ze dne 20. prosince 2001 Komise Portugalskou republiku vyzvala, aby vypočetla cla, ohledně kterých má Komise za to, že je tento členský stát dluží

z dotčených dovozů a poskytla jí je do 31. března 2002 – data, od kterého se uplatní úroky z prodlení stanovené v článku 11 nařízení č. 1150/2000.

20 Komise poté, co se seznámila s odpovědí Portugalské republiky ze dne 2. července 2002, ve které tvrdila, že dotčené dovozy jsou osvobozeny od cla z důvodu jejich výlučného určení k vojenskému použití a že toto osvobození je nezbytné pro ochranu podstatných zájmů bezpečnosti tohoto členského státu v souladu s článkem 296 ES, opětovně Portugalskou republiku dopisem ze dne 24. března 2003 vyzvala, aby jí poskytla celkovou částku cel, ohledně kterých má Komise za to, že je tento členský stát dlužní z dovozů vojenského materiálu provedených mezi roky 1998 a 2002, jakož i účetní údaje, nezbytné pro výpočet úroků z prodlení.

21 Komise opětovně Portugalskou republiku výzvou dopisem ze dne 17. října 2003 vyzvala, aby co nejdříve provedla výpočet nezaplacených vlastních zdrojů, aby jí částku těchto zdrojů poskytla a zaplatila úroky z prodlení na základě článku 11 nařízení č. 1150/2000.

22 Vzhledem k tomu, že Komisi argumenty uplatněné Portugalskou republikou v její odpovědi ze dne 9. ledna 2004 neuspokojily, zaslala tomuto členském státu dne 18. října 2004 odůvodněné stanovisko, ve kterém ho vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověl tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho obdržení.

23 Dne 6. října 2004 zaslala Portugalská republika Komisi dopis s doplňujícími odpověďmi na výzvu dopisem ze dne 17. října 2003.

24 Vzhledem k tomu, že Portugalská republika nakonec na uvedené odůvodněné stanovisko neodpověděla a ani nezaplatila vlastní zdroje a požadované úroky, podala Komise projednávanou žalobu.

25 Předseda Soudního dvora usnesením ze dne 24. května 2006 povolil vedlejší účastenství Dánského království, Řecké republiky, Italské republiky a Finské republiky na podporu návrhových žádání Portugalské republiky.

K žalobě

K přípustnosti

Argumentace účastníků řízení

26 Portugalská republika má za to, že je třeba rozhodnout, že projednávaná žaloba je nepřípustná. Podle tohoto členského státu totiž ze znění žaloby jasně vyplývá, že se Komise domáhá toho, aby jí byly zaplaceny částky odpovídající vlastním zdrojům, o kterých ví, že nebyly ani vyměřeny, ani zaúčtovány, ani oznámeny, ani zjevně vybrány.

27 I když Komise požaduje, aby bylo určeno, že Portugalská republika nesplnila některé povinnosti, které pro ni vyplývají z práva Unie, ve skutečnosti tak tento orgán požaduje, aby Soudní dvůr uvedenému členskému státu uložil náhradu škody, která Komisi údajně vznikla z důvodu, že Portugalská republika neprávem nevymáhala celní pohledávky uvedené v žalobě.

28 Tento nesoulad mezi předmětem sporu a návrhem je podle Portugalské republiky v rozporu s ustanoveními čl. 38 odst. 1 jednacího řádu, který předpokládá, že předmět sporu je v souladu s návrhovým žádáním.

29 Komise má za to, že námitka nepřípustnosti vznesená Portugalskou republikou je zcela neopodstatněná.

30 Zaprvé jsou podle Komise částky, které Portugalská republika musí poskytnout do rozpočtu Unie, částky, které byl tento členský stát povinen vybrat a zaúčtovat ve prospěch Společenství v rámci plnění povinností, které pro něj vyplývají z práva Unie. Otázka týkající se posouzení nesplnění uvedených povinností je otázkou výkladu a uplatňování Smlouvy o ES, která na základě článku 220 ES spadá do pravomoci Soudního dvora, pro kterou článek 226 ES stanoví zvláštní žalobu a řízení, jež musí zahájit Komise. Pravomoc Soudního dvora je tedy podle Komise nepopiratelná.

31 Zadruhé Komise uvádí, že neexistuje žádný nesoulad mezi předmětem sporu a jejím návrhovým žádáním. Žaloba podaná Komisí je upravena článkem 226 ES a jejím

předmětem je spor mezi ní a Portugalskou republikou, přičemž směřuje k určení, že Portugalská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z práva Unie.

32 Zatřetí má Komise za to, že je nutné odmítnout tvrzení Portugalské republiky, podle kterého žaloba může být považována za nepřípustnou z důvodu, že je prakticky nemožné přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku, který bude vydán. V každém případě je nesporné, že obtíže věcné nebo právní povahy, kterým by Portugalská republika mohla čelit při přijímání opatření k provedení tohoto rozsudku, nemohou v žádném případě tvořit překážku přípustnosti žaloby pro nesplnění povinnosti podané Komisí proti ní.

Závěry Soudního dvora

33 Je třeba uvést, že cílem projednávané žaloby Komise je určení nesplnění povinností vyplývajících z článků 2 a 9 až 11 nařízení č. 1552/89 a z článků 2 a 9 až 11 nařízení č. 1150/2000.

34 Krom toho ze samotného znění žaloby Komise vyplývá, že se posledně jmenovaná omezila na návrhové žádání směřující k určení údajného nesplnění povinností, aniž by Soudní dvůr žádala, aby dotčenému členskému státu uložil přijetí určitých opatření.

35 Neexistuje tedy žádný nesoulad mezi předmětem sporu a návrhovým žádáním Komise.

36 V důsledku toho musí být žaloba Komise prohlášena za přípustnou.

K věci samé

Argumentace účastníků řízení

37 Komise tvrdí, že Portugalská republika se neprávem odvolává na článek 296 ES za účelem odmítnutí platby cla odpovídajícího dotčeným dovozům, neboť jeho vyběr neohrožuje podstatné zájmy bezpečnosti tohoto členského státu.

38 Pokud jde o výklad článku 296 ES, má Komise za to, že Portugalská republika může osvobodit dovozy zboží určeného výlučně k vojenskému použití od cla pouze v případě, že jsou splněny podmínky použití tohoto článku a v rámci ustanovení přijatých Radou ohledně osvobození od takových cel v souladu s článkem 26 ES.

39 Nařízení č. 150/2003 ostatně podle Komise obsahuje podobné úvahy, neboť zboží, pro které toto nařízení stanoví osvobození od cla, může být od cla osvobozeno pouze v případě, že jsou splněny určité podmínky.

40 Komise má za to, že z rozsudku ze dne 16. září 1999, Komise v. Španělsko (C-414/97, Recueil, s. I-5585), týkajícího se osvobození v oblasti daně z přidané hodnoty, vyplývá, že odchylky od Smlouvy stanovené zejména v článku 296 ES musí být vykládány striktně. Podle Komise musí dotčený členský stát podat důkaz o tom, že osvobození,

jehož uplatnění se domáhá, nejde nad rámec situace stanovené v tomto článku a že existují výjimečné okolnosti, které odůvodňují nezbytnost odchýlení se od pravidel společného celního sazebníku. Tyto poznatky, ke kterým Soudní dvůr dospěl v oblasti daně z přidané hodnoty, lze podle Komise přenést do oblasti vlastních zdrojů.

41 Krom toho Komise odmítá argumenty Portugalské republiky týkající se zdražení dovezeného vojenského materiálu nebo optimalizace finančních zdrojů určených na údržbu a modernizaci jejích ozbrojených sil. Podle Komise tento členský stát nepodává žádný důkaz ve formě číselných údajů, jež by umožnil učinit závěr o ohrožení jeho obranyschopnosti.

42 Komise má za to, co se týče ochrany vojenského tajemství, kterého se dovolává Portugalská republika za účelem odůvodnění osvobození dovozu vojenského materiálu ze třetích zemí od cla, že ochrana vojenského tajemství se týká pouze podmínek kontroly dováženého zboží a nezpochybňuje povinnost zaplatit cla stanovená právními předpisy Unie.

43 Komise se tak domnívá, že Portugalská republika může přijmout vnitřní organizační opatření v rámci své administrativy, jež by zaručila požadovanou důvěrnost. Tento přístup je ostatně podporován nařízením č. 150/2003, které zohledňuje ochranu vojenského tajemství členských států.

44 Pokud jde o vojenské tajemství, kterého se dovolává Portugalská republika, Komise vyjadřuje pochybnosti, pokud jde o upřímnost dovolávaného důvodu. Řada informací vztahujících se k dovozům zboží určeného k vojenskému použití tohoto členského státu, jejichž obsah přesahuje v široké míře stupeň podrobnosti vyžadovaný pro účely vyměření cel dlužných Společenství, je totiž zanesena v rejstříku konvenčních zbraní Spojených národů, kterému Portugalská republika předává roční souhrn hlavních dovozů konvenčních zbraní, jež provedla, a jsou uvedeny ve zprávách týkajících se

obchodu se zbraněmi a jiné vojenské výzbroje, jež zveřejňují hlavní vývozní státy, přičemž všechny tyto informace jsou veřejnosti snadno přístupné.

45 Pokud jde o soudržnost činnosti Komise ve vztahu k přijetí nařízení č. 150/2003, Komise odmítá obvinění Portugalské republiky, která směřují k prokázání, že její činnost není soudržná s obsahem tohoto nařízení.

46 Komise totiž připomíná, že jejím hlavním posláním v souladu s článkem 211 ES je dbát na řádné uplatňování práva Unie a že skutečnost, že zohledňuje zájmy členských států a Společenství při uplatnění svého práva legislativní iniciativy za účelem přijetí právních předpisů, které jsou těmto zájmům lépe přizpůsobeny, nemůže členské státy zprostit jejich povinností vyplývajících z platného práva Unie před vstupem těchto nových právních předpisů v účinnost, takových, jako je v projednávaném případě nařízení č. 150/2003, ani zprostit Komisi úkolů, které jsou jí článkem 211 ES svěřeny.

47 Pokud jde o zásady legitimního očekávání a právní jistoty, má Komise za to, že tyto zásady již zohlednila, když požadovala nedoplatky cel pouze pro období od 1. ledna 1998 do 31. prosince 2002, zatímco nesplnění povinností se ve skutečnosti vztahuje k mnohem delšímu období.

48 Portugalská republika se domnívá, že článek 296 ES představuje obecnou odchylku od všech ostatních ustanovení Smlouvy, která je na základě čl. 298 prvního pododstavce ES omezena pouze výčtem zbraní uvedených v seznamu stanoveném rozhodnutím Rady č. 255/58 ze dne 15. dubna 1958 a mechanizmem, který Komisi nebo kterémukoli členskému státu v souladu s čl. 298 druhým pododstavcem ES umožňuje předložit věc přímo Soudnímu dvoru v případě použití, o kterém se má za to, že zneužívá odchylku stanovenou v článku 296 ES.

49 Portugalská republika má za to, že kromě těchto podmínek disponují členské státy při stanovení opatření zásahujících do podstatných zájmů jejich bezpečnosti diskreční pravomocí. Tato pravomoc členských států jednostranně přijmout opatření, která se odchylují od ustanovení Smlouvy, je odůvodněna úvahami spojenými s respektováním svrchovanosti, územní celistvostí a obranou členských států. Institucionální rovnováha Společenství krom toho vyžaduje, aby byl každý členský stát odpovědný za vymezení opatření, která považuje za nezbytná pro ochranu podstatných zájmů své bezpečnosti.

50 Podle Portugalské republiky se přístup Soudního dvora ve výše uvedeném rozsudku Komise v. Španělsko vztahuje k použití pravidel stanovených v šesté směrnici Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23) ve vztahu k článku 296 ES.

51 Portugalská republika svou argumentaci týkající se způsobu, jakým je třeba vykládat článek 296 ES, opírá o rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2003, Fiocchi munizioni v. Komise (T-26/01, Recueil, s. II-3951), ve kterém je v bodě 58 uvedeno, že článek 296 ES má za jím stanovených podmínek pro činnosti, na které se vztahuje, obecnou působnost, jež může ovlivnit všechna obecná ustanovení Smlouvy. Krom toho z tohoto rozsudku vyplývá, že čl. 296 odst. 1 písm. b) ES přiznává členským státům zvláště širokou diskreční pravomoc při posouzení potřeb týkajících se takové ochrany.

52 Pokud jde o soudržnost činnosti Komise, Portugalská republika opětovně zdůraznila, že Komise již v roce 1988 předložila legislativní návrh, který vedl k přijetí nařízení č. 150/2003. Předmět projednávané žaloby pro nesplnění povinnosti tak není soudržný s rolí, kterou Komise sehrála při přijetí tohoto nařízení, které krom toho stanovilo seznam vojenského materiálu osvobozeného od cla, který je delší než seznam stanovený rozhodnutím č. 255/58.

53 Portugalská republika dodává, že Komise řadu let nereagovala na praxi tohoto členského státu, jakož i na praxi velkého počtu jiných členských států, která spočívá v osvobození dovozu zboží určeného pro vojenské účely od cla. V důsledku toho jak skutečnost, že Komise v roce 1988 předložila návrh nařízení Rady o pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj, tak pokračující nečinnost Komise během čtrnácti let, které dělí tento návrh od přijetí nařízení č. 150/2003, založily legitimní očekávání vyvolané u členských států, jež jim umožňuje se domnívat, že Komise mlčky připustila jejich praxi a měla za to, že je v souladu s právem Unie.

54 Na základě druhého bodu odůvodnění nařízení č. 150/2003 „[v] zájmu celého Společenství je, aby členské státy byly schopny obstarávat pro své ozbrojené síly technologicky nejvyspělejší a nejvhodnější zbraně a vojenskou výzbroj. Vzhledem k rychlému technologickému pokroku, který toto průmyslové odvětví po celém světě zaznamenává, je běžnou praxí orgánů členských států, jež zodpovídají za národní obranu, opatřovat zbraně a vojenskou výzbroj od výrobců nebo jiných dodavatelů se sídlem ve třetích zemích. S ohledem na bezpečnostní zájmy členských zemí je bezcelní dovoz některých těchto zbraní a výzbroje slučitelný se zájmy Společenství." Portugalská republika se domnívá, že tento zájem Společenství nevznikl na základě zveřejnění nařízení č. 150/2003, ale tvořil již základ seznamu stanoveného rozhodnutím č. 255/58 a uvedeného návrhu z roku 1988.

55 Pokud jde o ochranu vojenského tajemství členských států, Portugalská republika zdůrazňuje nezbytnost, aby informace týkající se výzbroje ozbrojených sil byly vyhrazeny výlučně pro národní obranu, což by bylo zpochybněno, pokud by cla byla uplatněna na výrobky určené pro vojenské užití, neboť uplatnění takových cel předpokládá možnost fyzické kontroly zboží ze strany celních orgánů. Není dostačující pověřit kontrolou vojenského materiálu, jak navrhuje Komise, omezený počet „úředníků, kterým je možno důvěřovat".

56 Podle Portugalské republiky skutečnost, že celní kontroly dovozů vojenského materiálu mohou narušit ochranu vojenského tajemství, byla připuštěna Komisí před vstupem nařízení č. 150/2003 v platnost, jak to dokládá pátý bod odůvodnění tohoto nařízení, který uvádí, že „[z]a účelem zohlednění ochrany vojenského tajemství členských států je nezbytné stanovit zvláštní správní postupy pro poskytování možnosti pozastavit clo“.

57 Pokud jde o argumenty rozvinuté Komisí ohledně zveřejnění různých informací, které jsou velmi snadno přístupné veřejnosti, týkajících se dovozů vojenské materiálu Portugalské republiky, tento členský stát ubezpečuje, že informace kvalifikované jako „tajné“ nebo „důvěrné“ se nikdy nezveřejňují, a za účelem odůvodnění svých tvrzení poskytuje několik dokumentů kvalifikovaných jako tajné nebo důvěrné.

Závěry Soudního dvora

58 Úvodem je třeba uvést, že Soudní dvůr měl příležitost v několika nedávných rozsudcích (viz rozsudky ze dne 15. prosince 2009, Komise v. Finsko, C-284/05; Komise v. Švédsko, C-294/05; Komise v. Itálie, C-387/05; Komise v. Řecko, C-409/05; Komise v. Dánsko, C-461/05, a Komise v. Itálie, C-239/06, Sb. rozh. s. I-11913) rozhodnout o otázkách, jež jsou totožné s otázkami vznesenými v rámci projednávané věci. Je tedy třeba uplatnit zásady stanovené v uvedených rozsudcích.

59 Po tomto upřesnění je třeba připomenout, že celní kodex Společenství stanoví výběr cla z dovozu zboží k vojenskému použití, jako je dotčené zboží, pocházejícího ze třetích států. Žádné ustanovení celních předpisů Unie nestanovilo pro období sporných dovozů, tedy od 1. ledna 1998 do 31. prosince 2002, zvláštní osvobození tohoto druhu

zboží od cel z dovozu. V důsledku toho pro dané období neexistovalo ani výslovné osvobození od povinnosti zaplatit příslušným orgánům dlužná cla spolu s případnými úroky z prodlení (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 47).

60 Z přijetí nařízení č. 150/2003 o pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj ode dne 1. ledna 2003 lze mimoto vyvodit, že zákonodárce Unie vycházel z předpokladu, že před uvedeným datem existovala povinnost zaplatit uvedená cla (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 48).

61 Portugalská republika v žádném okamžiku nepopřela existenci sporných dovozů v zohledněném období. Omezila se na zpochybnění práva Společenství na dotčené vlastní zdroje, přičemž tvrdila, že podle článku 296 ES povinnost platit clo za zbrojní materiál dovezený ze třetích států závažně poškozuje podstatné zájmy její bezpečnosti.

62 Podle ustálené judikatury Soudního dvora členským státům sice přísluší přijmout opatření způsobilá k zajištění jejich vnitřní a vnější bezpečnosti, avšak z toho nevyplývá, že by se taková opatření zcela vymykala uplatnění práva Unie (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 50 a citovaná judikatura). Jak totiž Soudní dvůr již konstatoval, Smlouva stanoví výslovné odchylky použitelné v situacích, jež mohou mít vliv na veřejnou bezpečnost, pouze v článcích 30 ES, 39 ES, 46 ES, 58 ES, 64 ES, 296 ES a 297 ES, které se týkají výjimečných a jasně vymezených případů. Z toho nelze vyvodit závěr, že existuje obecná výhrada, která by byla inherentně obsažena ve Smlouvě a která by vylučovala všechna opatření přijatá za účelem veřejné bezpečnosti z rozsahu působnosti práva Unie. Uznání existence takové výhrady nezávisle

na zvláštních požadavcích ustanovení Smlouvy by mohlo ohrozit závazný charakter práva Unie a jeho jednotné uplatnění (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 50 a citovaná judikatura).

63 Mimoto podle ustálené judikatury týkající se odchylek od základních svobod musejí být odchylky stanovené v článcích 296 ES a 297 ES vykládány striktně (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 51 a citovaná judikatura).

64 Konkrétněji je třeba ohledně článku 296 ES uvést, že ačkoli daný článek uvádí opatření, jež členský stát může považovat za nezbytná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti, nebo informace, o jejichž zveřejnění se členský stát domnívá, že je v rozporu s uvedenými zájmy, nelze tento článek nicméně vykládat tak, že uděluje členským státům pravomoc odchýlit se od ustanovení Smlouvy prostým odkazem na uvedené zájmy (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 52).

65 Navíc v oblasti daně z přidané hodnoty Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku Komise v. Španělsko určil dotčené nesplnění povinnosti z toho důvodu, že Španělské království neprokázalo, že by osvobození dovozů a nákupů výzbroje, munice a materiálu určených výhradně k vojenskému užití od uvedené daně, které bylo stanoveno španělskou právní úpravou, bylo odůvodněné na základě článku 296 odst. 1 písm. b) ES potřebou chránit podstatné zájmy bezpečnosti tohoto členského státu (výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 53).

66 V důsledku toho přísluší členskému státu, který se dovolává článku 296 ES, aby prokázal potřebu využít odchylky stanovené v daném článku za účelem ochrany podstatných zájmů své bezpečnosti (výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 54).

67 S ohledem na uvedené úvahy nelze připustit, aby členský stát namítal zdražení vojenského materiálu z důvodu uplatnění cel na dovozy takového materiálu pocházejícího ze třetích států, aby si ke škodě ostatních členských států, jež samy cla z takových dovozů vybírají a odvádějí, činil nárok na to nepodléhat povinnostem, které pro něj vyplývají z finanční solidarity vůči rozpočtu Unie (výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 55).

68 Pokud jde o argument, podle kterého celní řízení Unie nemůže zajistit bezpečnost Portugalské republiky s ohledem na požadavky důvěrnosti obsažené ve smlouvách uzavřených s vyvážejícími státy, je třeba zdůraznit, jak správně poznamenává Komise, že uplatnění celního režimu Unie znamená zásah subjektů Unie či vnitrostátních subjektů, jež jsou za účelem ochrany podstatných zájmů bezpečnosti členských států povinny zachovávat v potřebném rozsahu důvěrnost v případě zacházení s citlivými údaji (výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 56).

69 Mimoto prohlášení, jež členské státy musí pravidelně vyplňovat a předávat Komisi, nepředpokládají dosažení takové míry přesnosti, jaká by mohla vést k poškození zájmů uvedených států jak v oblasti bezpečnosti, tak v oblasti důvěrnosti.

70 Za těchto podmínek a v souladu s článkem 10 ES, podle něhož členské státy mají napomáhat Komisi v jejím poslání dbát na dodržování Smlouvy, jsou členské státy povinny poskytnout tomuto orgánu potřebné dokumenty k ověření řádného odvádění vlastních zdrojů Společenství. Daná povinnost však není na překážku tomu, aby členské státy případ od případu a výjimečně, na základě článku 296 ES, omezily předávané informace na určité části dokumentu nebo je odmítly předat v plném rozsahu (výše uvedený rozsudek Komise v. Řecko, bod 58).

71 S ohledem na předchozí úvahy Portugalská republika neprokázala splnění podmínek nezbytných pro použití článku 296 ES.

72 Konečně ohledně argumentů Portugalské republiky směřujících k prokázání, že následkem dlouhé nečinnosti Komise, jakož i přijetí nařízení č. 150/2003 se daný členský stát mohl legitimně domnívat, že Komise nepodá projednávanou žalobu, neboť mlčky přijala existenci odchylky v dané oblasti, je třeba připomenout, že Komise v žádné fázi řízení neopustila svůj principální postoj.

73 Ve svém prohlášení vydaném při jednáních ohledně nařízení č. 150/2003 totiž Komise vyjádřila pevnou vůli neustoupit od vybírání cel, jež měla být zaplacena za období před vstupem uvedeného nařízení v platnost, a vyhradila si právo přijmout v tomto ohledu vhodná opatření.

74 Z výše uvedeného vyplývá, že Portugalská republika tím, že odmítla vypočítat a poskytnout Komisi vlastní zdroje dlužné v důsledku dovozů výzbroje a zboží určeného výlučně k vojenskému použití v období od 1. ledna 1998 do 31. prosince 2002 včetně, a tím, že odmítla zaplatit odpovídající úroky z prodlení, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 2 a 9 až 11 nařízení č. 1552/89, pokud jde o období od 1. ledna 1998 do 30. května 2000 včetně, jakož i z článků 2 a 9 až 11 nařízení č. 1150/2000, pokud jde o období od 31. května 2000 do 31. prosince 2002.

K nákladům řízení

75 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Portugalská republika neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

76 V souladu s čl. 69 odst. 4 prvním pododstavcem jednacího řádu Dánské království, Řecká republika, Italská republika a Finská republika, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, ponesou vlastní náklady.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Portugalská republika tím, že odmítla vypočítat a poskytnout Komisi Evropských společenství vlastní zdroje dlužné v důsledku dovozů výzbroje a zboží určeného výlučně k vojenskému použití v období od 1. ledna 1998 do 31. prosince 2002 včetně, a tím, že odmítla zaplatit odpovídající úroky z prodlení, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 2 a 9 až 11 nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 ze dne 29. května 1989, kterým se provádí rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství, ve znění nařízení Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 ze dne 8. července 1996, pokud jde o období od 1. ledna 1998 do 30. května 2000 včetně, jakož i z článků 2 a 9 až 11 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství, pokud jde o období od 31. května 2000 do 31. prosince 2002.**

2) Portugalské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

3) Dánské království, Řecká republika, Italská republika a Finská republika ponesou vlastní náklady řízení.

Podpisy.